

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av promemorian En ny förordning om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder (Dnr U2022/02259)

Linköpings universitet (LiU) har beretts tillfälle att yttra sig över utbildningsdepartementets promemoria ”En ny förordning om möjlighet för universitet och lärosäten att tillhandahålla bostäder” (Dnr U2022/02259) och lämnar följande synpunkter.

Yttrande

LiU ser överlag positivt på promemorian ”En ny förordning om möjlighet för universitet och högskolor att tillhandahålla bostäder”. Särskilt positivt ser LiU på den visade förståelsen för att lärosätenas internationalisering och rörligheten bland forskare och studenter har en stor betydelse för hela samhället samt att ambitionen i förslaget är att bidra till att säkerställa internationaliseringen i högskolan genom att främja rörligheten bland forskare och studenter.

Nedan följer LiU:s synpunkter på förslaget på ny förordning (kap. 6 i remissen).

6.1 Statliga universitet och högskolor ska ha fortsatt möjlighet att hyra ut bostäder

LiU instämmer i förslaget.

6.2 En samlad reglering i en ny förordning

LiU instämmer i förslaget.

6.3 Det ska vara tillåtet att hyra ut bostäder till fler grupper

LiU ser positivt på förslaget att fler grupper av studenter än som idag utländska studenter inom utbytesprogram ges möjlighet att hyra bostad, men menar att även icke betalande programstudenter och studenter på praktik bör omfattas av

förslaget, dvs inte enbart de studenter som är skyldiga att betala studieavgift. Detta dels ur ett likabehandlingsperspektiv, dels eftersom även dessa kategorier är viktiga i lärosätenas internationalisering. Att kunna hyra ut till fler grupper skulle också minska universitetets kostnader för vakanshyror, då beläggningen över året varierar.

Gällande gruppen anställda som, utöver kategorin gästforskare som enligt dagens regelverk kan erbjudas förhyrda bostäder, enligt detta förslag ska få tillgång till förhyrda bostäder, ser LiU det som problematiskt att begränsa denna grupp till anställda som tagit sin doktorsexamen för maximalt fem år sedan. Ur ett strategiskt kompetensförsörjningsperspektiv vore det positivt för lärosätena att kunna erbjuda även gruppen seniora forskare bostad, då det är en viktig aspekt som påverkar viljan att flytta till ett annat land. LiU menar att det är det faktum att en anställd flyttar till Sverige för sin anställning, dvs inte levt i Sverige innan anställningen vid aktuellt lärosäte, och inte tiden sedan erlagd doktorsexamen som bör vara avgörande.

Sammantaget, men med några tillägg, välkomnas alltså detta förslag av LiU. Dock finns samtidigt en medvetenhet inom lärosätet om att ett genomförande av förslaget antas ha marginell inverkan på efterfrågan av bostäder sett till hela bostadsmarknaden, eftersom det redan finns en brist på bostäder i de flesta högskolekommuner.

6.4 Nya krav för att universiteten och högskolorna ska få hyra bostadslägenheter

Förslaget innebär att förhyrning av bostäder endast ska vara tillåtet om det är bostadsbrist och det bedöms som nödvändigt för att säkerställa internationaliseringen vid lärosätet eller rörligheten bland forskare, vilket följer av EU-regler inom området. Detta är rimligt, men LiU ser här ett antal oklarheter och problem att ta hänsyn till:

- Att avgöra huruvida det råder bostadsbrist vid ett lärosäte är inte uppenbart. Bland annat är det inte tydligt vad som gäller för lärosäten med campus på flera orter, där det kan råda bostadsbrist på ena orten men inte på den andra.
- Det är oklart var det avgörs om det råder bostadsbrist vid ett lärosäte.
- Bostadsbristen påverkar även andra intressenter, så viss försiktighet bör tillämpas och en balans mellan olika gruppers möjligheter måste upprätthållas.
- Bostadsbrist kan vara svår att förutse då bostadsläget kan förändras från år till år och även från termin till termin.

LiU menar vidare att det även bör tas i beaktande att, även om det inte råder bostadsbrist i kommunen/kommunerna där lärosätet har sitt/sina campus, har de

målgrupper som kommer inkluderas av förordningen svårigheter att själva söka bostad på den öppna marknaden. Ett exempel på en sådan svårighet är att det ofta krävs svenskt personnummer vid registrering i en bostadskö. Dessutom säkerställs internationalisering även genom att vara ett attraktivt partneruniversitet och en attraktiv arbetsplats för internationella forskare. Att kunna erbjuda ett utbud av bostäder bidrar till detta.

Det kan med andra ord finnas skäl för att lärosäten kan behöva blockhyra bostäder även utan bostadsbrist.

6.5 Universitetet och högskolorna ska få hyra bostadslägenheter med en hyrestid på högst tio år

LiU instämmer i förslaget.

6.6 Universitetet och högskolorna ska ta ut en avgift när de hyr ut bostäder i andra hand

Då hyreslagstiftningen är relativt restriktiv i hur mycket pålägg som får läggas till på hyran vid andrahandsuthyrning, kan förordningsförslagets text "Avgiften ska beräknas så att den täcker kostnaden för verksamheten" behöva förtydligas.

6.7 Statlig ersättning

I promemorian anges att lärosätena inte får överlåta uppdraget att tillhandahålla bostäder till en extern aktör. LiU menar att det behöver förtydligas vad som menas med extern aktör. Det är också otydligt formulerat i promemorian vad som menas med att ge i uppdrag till en extern aktör att hyra ut bostäder.

Vid vissa universitet som idag blockförhyr bostäder och tillhandahåller dessa i andra hand finns ett samarbetsavtal med hyresvärderna som innebär att denne tecknar andrahandsavtalen, fakturerar hyror och besiktigar bostäderna. LiU menar att det är oklart i promemorian om detta förfarande ska tolkas som ett avtal med en extern aktör, då samarbetsavtalet är mellan universitetet som förstahandshyresgäst och studentbostadsföretaget som hyresvärd. Det innebär sannolikt högre kostnader för lärosätena att bygga motsvarande organisation för andrahandsuthyrningen inom lärosätet.

LiU vill här också tillägga att det inte framkommer i författningsförslaget att universitet och högskolor inte ska få överlåta uppdraget att tillhandahålla bostäder till en extern aktör.

6.8 Redovisning och bevarande av uppgifter

LiU instämmer i förslaget.

Handläggningen av beslutet

Beslut om detta yttrande har fattats av universitetsdirektören Kent Waltersson efter föredragning av fastighetsdirektören Niklas Selander.

I ärendets beredning har deltagit internationaliseringsdirektören Maria Engelmark, prodekan filosofiska fakulteten Åsa Danielsson, koordinator internationella enheten Therese Lindkvist, redovisningschef planerings och ekonomienheten Andreas Sundberg, prodekan utbildningsvetenskap Anna Johnsson Harrie, prodekan tekniska fakulteten Helena Herbertsson, dekanussamordnare medicinska fakulteten Nico Rönnberg, koordinator kommunikationsavdelningen Eva Lena Rodríguez.

Kent Waltersson

Niklas Selander

Sändlista:

Utbildningsdepartementet

Universitetsledningen

Universitetsdirektörens ledningsgrupp

Dekanerna (funktionsadresser)

Prodekanerna för utbildning:

Helena Herbertsson

Åsa Danielsson

Malin Lindqvist Appell

Anna Johnsson Harrie

Prefekterna

Fakultetskanslierna (funktionsadresser)

Chefen för internationella enheten Caroline Sturesson

Berörda lokala fackliga organisationer

Studentkåreerna

Innehållsredaktionen

Dokument- och arkivenheten (original)